

BIULETYN

Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy III

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Mazowsze.
serce Polski

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Okiem eksperta. Lepiej być spawaczem czy politologiem?	
Humanista na rynku pracy	3
Statystyka dla ucznia czyli lekcje z Urzędem Statystycznym	5
Nowe rozwiązania dla przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością	7
Barometr zawodów	10
Wielkie zbiory danych a polityka rynku pracy	13
Quo vadis, czyli dokąd zmierzają Obserwatoria?	15
Konkurs	18

**Biuletyn Mazowieckiego Obserwatorium
Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie**

Redakcja:

Anna Węglicka

Katarzyna Kozakowska

Korekta:

Anna Węglicka

Katarzyna Kozakowska

Opracowanie graficzne, skład i łamanie:

Michał Galant

Zdjęcia:

Fotolia, Photo by picjumbo.com, archiwum
MORP, archiwum WUP w Warszawie

Wydawca:

**Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie**

Adres redakcji:

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
ul. Młynarska 16, 01-205 Warszawa.

tel. (22) 578 44 00

obserwatorium@wup.mazowsze.pl

www.obserwatorium.mazowsze.pl

www.wup.mazowsze.pl

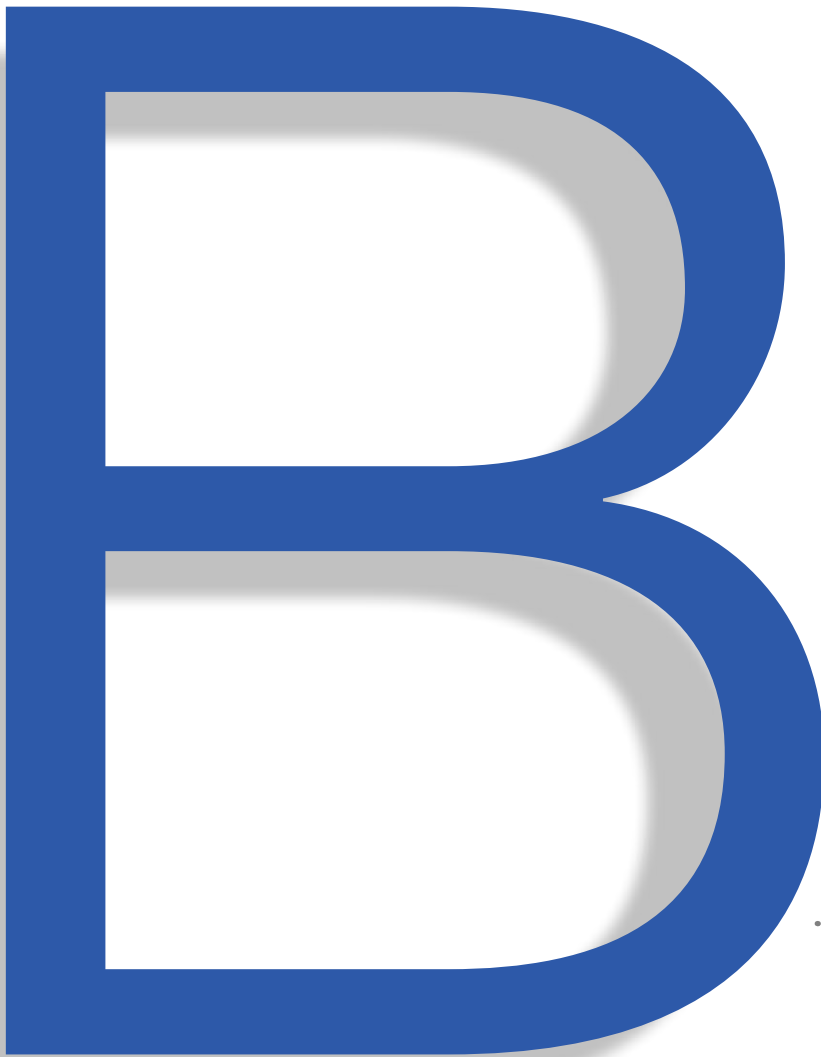
**Wydawnictwo bezpłatne w ramach projektu
„Mazowieckie Obserwatorium Rynku
Pracy III” współfinansowane ze środków Unii
Europejskiej w ramach Europejskiego Fundu-
szu Społecznego.**

Przedruk materiałów jest możliwy wyłącznie
za zgodą Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Warszawie i za podaniem źródła.

www.obserwatorium.mazowsze.pl

obserwatorium@wup.mazowsze.pl

Szanowni Państwo,

Przekazujemy Państwu kolejny, tym razem jesienny, numer Biuletynu MORP.

Rok szkolny i akademicki już ruszyły, więc uczniów i nauczycieli zachęcamy do urozmaicenia szkolnych zajęć i w ślad za wywiadem z Panią Zofią Kozłowską, Dyrektorem Urzędu Statystycznego, proponujemy lekcje statystyki. Atrakcyjny program zajęć zyskuje coraz większe zainteresowanie, więc tym bardziej warto się przyłączyć. Studentom – obecnym i przyszłym – polecamy eksperckie spojrzenie wykładowcy akademickiego, dr. Bartłomieja Biskupa na kształcenie na kierunkach społeczno-humanistycznych.

Bieżące wydarzenia z życia Obserwatoriów przedstawiamy w dwóch materiałach – w (foto)relacji z dorocznego spotkania podsumowujemy dotychczasową działalność naszą i kolegów z innych województw, natomiast w tekście Katarzyny Kozakowskiej znajdują Państwo refleksje i uwagi po spotkaniu członków Europejskiej Sieci Współpracy na rzecz Monitorowania Regionalnych Rynków Pracy.

Starając się jak najszerszej informować naszych Czytelników o zmianach prawnych przedstawiamy nowe rozwiązania dla przedsiębiorców chcących uniknąć bankructwa. Przeczytaj Państwo o nich w artykule Anny Filareckiej, Kierownik Zespołu ds. Wypłaty Świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

A na zakończenie „gimnastyka pamięci”, czyli konkurs (jak zwykle z nagrodami!) ze znajomości tematów przedstawionych w tym numerze Biuletynu.

Życzymy przyjemnej i wzbogacającej lektury!

OKIEM EKSPERTA

Lepiej być spawaczem czy politologiem?
Humanista na rynku pracy

Ostatnimi czasy wiele powiedziano i napisano o studentach, którzy po ukończeniu edukacji na poziomie wyższym, czy to licencjackim, czy magisterskim, zasilają szeregi osób bezrobotnych. W niektórych środowiskach powstało nawet przekonanie, że dzisiaj nie warto już studiować. To odczucie wiąże się szczególnie ze studiami humanistycznymi i społecznymi, a nawet ekonomicznymi, które, w opinii wielu wypowiadających się, żadnej konkretnej pracy przecież nie dają. Wskazuje się na zbyt wielką ogólność studiów społecznych i humanistycznych, po ukończeniu których można wykonywać wiele zawodów, ale jednocześnie nie jest to „fach w rękę”. Bo czy można być specjalistą „od wszystkiego”? Mnogość kompetencji, jakie może nabyć student ekonomii, socjologii, czy politologii jest bardzo poważną zaletą w poszukiwaniu pracy. Absolwent może bowiem dostosować się do wymagań pracodawców w dość szerokim wachlarzu zawodów, czy nawet wybrać uprawianie tzw. „wolnego zawodu”. Bywa to jednakże i wadą, gdy pracodawca oczekuje specjalisty w wąskiej dziedzinie, wymagającej często praktycznego doświadczenia. Widząc te wyzwania i problemy części absolwentów, władze Rzeczypospolitej Polskiej postanowiły wspomóc kształcenie na poziomie studiów wyższych specjalistów w konkretnych, wąskich obszarach. Stąd priorytetowe potraktowanie studiów inżynierskich oraz kierunków ścisłych. Tworząc tzw. „kierunki zamawiane” wdrożono preferencje dla tych obszarów nauki i wiedzy, które są bardziej perspektywiczne dla gospodarki, albo w których występują braki kadrowe.

Do historii przeszło zaś zdanie byłego premiera Donalda Tuska, że „lepiej być pracującym spawaczem niż bezrobotnym politologiem”. Dzisiejszy Przewodniczący Rady Europejskiej nawiązywał w ten sposób nie tylko do preferencji w wyborze studiów wyższych, ale też do szkolnictwa zawodowego, które w Polsce jest sukcesywnie (na szczęście) odbudowywane. Spróbujmy zatem pokrótce zastanowić się, jaka jest sytuacja absolwenta studiów ekonomicznych, humanistycznych lub społecznych na mazowieckim rynku pracy. Rynek ten posiada co najmniej jedną niezaprzeczalną zaletę, jaką jest stołeczność Warszawy, zrazem miasta o jednym z niższych wskaźników bezrobocia w Polsce. Jednak z drugiej strony stolica „drenuje” pracowników z pozostałej części województwa.

Jak zatem absolwenci poszukują swojego miejsca na rynku pracy, jak oceniają swoją sytuację? Do sporządzenia uwag w tym zakresie zainspirował mnie raport „Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”, przygotowany przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego (PEJK). Stąd dane dotyczyć będą głównie studentów tej najwięk-

szej polskiej uczelni (z którą jestem zawodowo i osobiście związany od dwudziestu lat).

Równie istotne dla zobrazowania sytuacji są dane statystyczne, stąd na początek kilka istotnych faktów. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w najlepszej sytuacji zawodowej są absolwenci szkół wyższych, dla których stopa bezrobocia na koniec 2012 roku wynosiła 20,1%, a wskaźnik zatrudnienia 73,9%. Znacznie gorzej te wskaźniki przedstawiają się dla absolwentów szkół policealnych i zawodowych, gdzie bezrobotni stanowią aż 37,8%, a zatrudnieni 52,2%. Jeszcze trudniejsza sytuacja dotyczy uczniów kończących pozostałe typy szkół – nie pracuje 46,9% absolwentów szkół ogólnokształcących (38,2% jest zatrudnionych) oraz 47,3% absolwentów szkół zasadniczych zawodowych (46,8% pracuje). Zakładając nawet poprawę tych wskaźników w ostatnim czasie, która na pewno nastąpiła (co wynika ze spadku poziomu bezrobocia), to i tak absolwenci szkół wyższych radzą sobie najlepiej. Według tych samych danych w ostatnich latach wskaźnik zatrudnienia wzrósł (minimalnie) właśnie dla absolwentów szkół wyższych i średnich ogólnokształcących.

Z badań PEJK wynika, że duża część spośród osób kształcących się na Uniwersytecie Warszawskim już w trakcie studiów wykonuje pracę zawodową. To, według mnie, jeden z kluczowych czynników warunkujących zatrudnienie absolwentów studiów wyższych, w tym humanistycznych i społecznych. Blisko połowa respondentów przyznała, że w momencie badania wykonywała pracę zawodową. Największy udział pracujących występuje wśród osób kształcących się na uzupełniających studiach magisterskich. Związane jest to z pragmatycznym ułożeniem toku studiów i życia. Ważne jest także, że wśród studentów studiów humanistycznych i społeczno-ekonomicznych liczba osób wykonujących pracę zarobkową była wyraźnie wyższa niż wśród osób zdobywających wykształcenie na studiach matematyczno-przyrodniczych. Z tych danych wynika, że szeroko pojęte studia humanistyczne są nawet lepszą podstawą do podjęcia pracy niż te o „ścisłym wydźwięku”. Warte uwagi i przynoszące nam, wykładowcom akademickim, satysfakcję jest to, że blisko połowa badanych pracujących studentów Uniwersytetu Warszawskiego wyrażała przekonanie, że nabyte w trakcie studiów umiejętności okazały się przydatne w ich pracy zawodowej. Wśród tych, którzy wykonywali pracę zawodową zbieżną z kierunkiem studiów ten odsetek wzrastał do 75%.

Z analiz prowadzonych przez PEJK wynika, że zdecydowana większość studentów UW to absolwenci liceów ogólnokształcących. Chętniej i bardziej wytrwale studiują oni później na kierunkach społeczno-ekonomicznych oraz humanistycznych. Najwięcej rezygnacji ze studiów doty-

czy kierunków matematyczno-przyrodniczych. Ten fakt może być związany zarówno z większą selekcją studentów po pierwszym roku na kierunkach ścisłych, ale równie dobrze właśnie z dostrzeganiem dużej przydatności innych kierunków studiów.

Można też potwierdzić, że doświadczenie pracy wśród badanych absolwentów jest powszechne. Przeciętne zatrudnienie w różnych formach wśród absolwentów, którzy pracowali regularnie w trakcie studiów wyniosło 79%, a 86% absolwentów pracowało po ukończeniu studiów. Przy czym badacze z PEJK podkreślają, że jest to dolna granica oszacowań, gdyż część absolwentów nie jest rejestrowanych w ZUS, w związku z czym prawdopodobnie była to jeszcze liczniejsza grupa. Również w obszarze zarobków sytuacja wydaje się dosyć dobra, gdyż absolwenci uzyskiwali wynagrodzenie powyżej średniej w sektorze przedsiębiorstw. Wyniki badań wskazują też na dużą stabilność zatrudnienia - ponad połowa absolwentów była zatrudniona przez dłuższy czas u jednego pracodawcy, tylko niewielki odsetek z nich zmieniał pracę kilkakrotnie.

W świetle badań jakościowych studenci kierunków społecznych i humanistycznych widzą zaletę swoich studiów m.in. w poszerzaniu horyzontów myślowych, dostarczaniu szerokiego wykształcenia ogólnego, które owocuje zróżnicowanymi możliwościami zdobycia pracy. Studia humanistyczne są mniej obciążające czasowo niż te na kierunkach ścisłych, więc studenci cenią sobie możliwość zdobywania doświadczenia zawodowego równoległe z kształceniem. Studia i praca w ich opinii uzupełniają się wzajemnie, dając w ten sposób całkiem dobrą sytuację startową po uzyskaniu dyplomu. Jednym z ważniejszych czynników wpływających na możliwość zdobycia pożądanego zatrudnienia jest aktywność zawodowa lub społeczna w trakcie studiów na kierunkach humanistycznych i społecznych. Praca zawodowa lub uczestniczenie w życiu samorządu studenckiego, czy współpraca z organizacjami pozarządowymi, dają umiejętności i kompetencje przydatne w poszukiwaniu pracy.

Z kolei niektórzy pracodawcy wskazują, iż za wysoki poziom absolwentów określonych uczelni (szczególnie publicznych) odpowiadają mechanizmy selekcji na te studia. Trafiają tam najlepsi kandydaci, bo także uczelnie te mają od lat opinię najlepszych. Zatem za renomą absolwentów (tych uczelni) stoi w dużej mierze mechanizm konkurencyjnego doboru studentów. Zarówno pracodawcy jak i studenci bardzo sobie chwalą specjalistyczne

zajęcia dydaktyczne prowadzone przez przedstawicieli pracodawców. Takie kontakty są ważne zarówno z punktu widzenia odpowiedniego przygotowania zawodowego absolwentów, jak też pracodawców, którzy zyskują szansę przedstawienia oferty zatrudnienia bardzo szerokiemu gronu odbiorców. Dzięki takim zajęciom studenci zyskują też możliwość dokładnego zapoznania się z tym, jakiego rodzaju umiejętności, wiedzy i kwalifikacji oczekują od nich, jako kandydatów do pracy, pracodawcy.

Sytuacja jest zatem nie najgorsza, żeby nie powiedzieć, że całkiem dobra. Szczególnie na mazowieckim rynku pracy, gdzie wiele jest dobrych, konkurujących o studenta uczelni. Absolwenci kierunków innych niż ścisłe radzą sobie tutaj bardzo dobrze. Cykle koniunkturalne wychylają się co prawda niczym wahadło i raz bardziej w cenie są kierunki ścisłe, a raz humanistyczne, ale nie można powiedzieć przecież, że któreś z nich są niepotrzebne. Właściwy rozwój zapewnia bowiem tylko równowaga, również w ramach kierunków studiów. A rynek pracy jest tylko jednym z czynników świadczących o potrzebie egzystencji różnych kierunków. Zatem warto być spawaczem czy politologiem? Zdecydowanie potrzeba nam specjalistów w obydwu zawodach.

Bartłomiej Biskup – dr nauk humanistycznych. Absolwent, a obecnie pracownik i wykładowca Instytutu Nauk Politycznych na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Naukowo zajmuje się zagadnieniami komunikowania politycznego, marketingu politycznego. Prowadzi m. in. zajęcia z public relations, marketingu politycznego, kreowania wizerunku, strategii kampanii wyborczych. Od 1999 roku związany zawodowo z PR i marketingiem, pracował w kilku korporacjach i instytucjach, gdzie pełnił różne funkcje w obszarze komunikowania – m. in. rzecznika prasowego oraz dyrektora komunikacji.

Statystyka dla ucznia, czyli lekcje z Urzędem Statystycznym

Powrót do szkoły po wakacjach.... nie musi oznaczać wyłącznie powrotu do dobrze znanych obowiązków. Nie tylko w szkole powstają ciekawe pomysły na lekcje. O propozycji Urzędu Statystycznego w Warszawie skierowanej do uczniów z Dyrektorem Zofią Kozłowską rozmawia Anna Węglicka.

Instytucje publiczne coraz częściej otwierają się na obywateli, organizują dni otwarte, prezentują swoją działalność, a Urząd Statystyczny zaprasza młodzież i proponuje szkołom i uczniom zajęcia ze statystyki. Jak powstał pomysł na to przedsięwzięcie?

Akcja edukacyjna „Zrozumieć statystykę” to autorski pomysł pracowników Mazowieckiego Ośrodka Badań Regionalnych, skierowany do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa mazowieckiego. Jednocześnie przedsięwzięcie jest reakcją na założenia Systemu Edukacji Statystycznej wprowadzonego w resorcie statystyki, a jego elementy są odzwierciedleniem misji Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Proszę opowiedzieć o programie zajęć, a także co powinna zrobić szkoła, żeby móc w nich uczestniczyć?

W chwili obecnej rozpoczęła się III edycja akcji obejmująca rok szkolny 2015-2016. Na stronie internetowej Urzędu, w zakładce „Edukacja statystyczna”, znajduje się pełna oferta naszych działań. Obejmuje ona przeprowadzenie lekcji z następujących tematów:

1. Podstawowe pojęcia demograficzne na przykładzie województwa mazowieckiego i Warszawy. Zajęcia przybliżają demograficzny portret regionu, wiedzę z zakresu ruchu naturalnego ludności oraz migracji.
2. Rynek pracy w województwie mazowieckim – podstawowe dane statystyczne. Zajęcia są okazją do dyskusji o tym, jak wygląda rynek pracy w naszym województwie.
3. Badania ankietowe – o nas dla nas. Lekcje przybliżają wiedzę o celowości przeprowadzania badań ankietowych.

4. Statystyka publiczna – historia i współczesność. Lekcja historii omawia najważniejsze wydarzenia związane z dziejami statystyki publicznej.

5. Jak poprawnie interpretować dane statystyczne? Zajęcia wyjaśniają, na co zwracać uwagę podczas interpretacji danych statystycznych. Młodzież poznaje podstawowe zasady obowiązujące przy prezentacji danych statystycznych.

6. Własna firma - od pomysłu do działania (warsztaty komputerowe). Zajęcia ukazują przydatność statystyki w czasie planowania lub prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Lekcje odbywają się wyłącznie w siedzibie Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Zgłoszenie na zajęcia jest niezwykle proste. Wystarczy wypełnić Kartę zgłoszeniową umieszczoną na stronie internetowej (Karta usługi 09 – zał. 2) i przesłać ją pocztą elektroniczną na odpowiedni adres mailowy. W możliwie najkrótszym terminie pracownik MOBR skontaktuje się z osobą, która dokonała zgłoszenia (dyrektor szkoły, nauczyciel) i omówi szczegóły spotkania (termin, miejsce itd.). Wszystkie kwestie ustalone są indywidualnie w zależności od potrzeb szkoły.

Chciałabym zaznaczyć, że w I edycji akcji „Zrozumieć statystykę” (rok szkolny 2013-2014) wzięło udział prawie 2300 uczniów, w II edycji (rok szkolny 2014-2015) – ponad 6200 uczniów. Ponieważ w zajęciach uczestniczą szkoły z całego województwa mazowieckiego spotkania prowadzone są również przez pracowników Oddziałów Urzędu w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Radomiu i Siedlcach, stąd szeroki zakres terytorialny naszych działań. Jednak najliczniejszą grupę stanowią szkoły z terenu m.st. Warszawy.

Czy modyfikują Państwo program w kolejnych edycjach?

Program zajęć jest modyfikowany i aktualizowany w sposób ciągły. W III edycji wprowadziliśmy nowy temat zajęć: „Badania ankietowe – o nas dla nas”. Zajęcia przybliżają rolę i znaczenie badań ankietowych, odpowiadając na pytania: do czego wykorzystywane są wyniki tego typu badań i jak ważny jest w nich udział.

Wprowadzane zmiany są odpowiedzią na zapotrzebowanie szkół, wynikają z kontaktów z uczniami i nauczycielami podczas prowadzonych lekcji. Dodam, że planujemy również rozszerzenie zakresu naszych zajęć i przystosowanie ich do poziomu nauczania szkoły podstawowej.

Czym różnią się zajęcia prowadzone w Urzędzie od tych, na które wyjeżdżają Państwo do szkół?

Zajęcia mogą odbywać się na terenie szkoły lub w siedzibie Urzędu albo Oddziału. Szkoła powinna jedynie zapewnić salę wraz z rzutnikiem multimedialnym oraz ekranem.

Natomiast zajęcia „Własna firma – od pomysłu do działania” są prowadzone wyłącznie w siedzibie Urzędu Statystycznego w Warszawie. Są to spotkania w formie warsztatów komputerowych.

W trakcie wizyty w Urzędzie uczniowie zwiedzają dodatkowo Centrum Informacji Statystycznej oraz poznają zasady rejestracji firmy w systemie REGON (symulacja komputerowa).

Patronat Honorowy nad przedsięwzięciem sprawuje Mazowiecki Kurator Oświaty. Co stanowiło zachętę do włączenia się w tę akcję?

Objęcie akcji „Zrozumieć statystykę” Patronatem Honorowym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty znacznie podnosi rangę przedsięwzięcia. Dla szkół jest sygnałem, że udział w akcji może być uzupełnieniem tematów zajęć realizowanych zgodnie z programem nauczania, a także rozwinięciem horyzontów myślowych uczniów i ich otwarciem na poznanie roli administracji publicznej i statystyki w życiu codziennym. Zajęcia pozwalają przełamać stereotyp urzędnika oraz wskazują na przydatność i sens wykonywanej w Urzędzie pracy.

Rozmawiamy o Państwa pomysły i jego realizacji, ale proszę też powiedzieć, co o lekcjach sądzą nauczyciele?

Odzew nauczycieli jest niezwykle pozytywny. Otrzymujemy podziękowania ze strony dyrekcji szkół, które z niecierpliwością czekają na kolejną edycję akcji i nowe tematy zajęć. Docierają do nas sygnały, że poruszane zagadnienia są rozwijane podczas późniejszych lekcji w szkołach. Nieskromnie mogę dodać, że każda szkoła uczestnicząca w zajęciach otrzymuje zestaw publikacji Urzędu na potrzeby biblioteki szkolnej, a najbardziej aktywni uczniowie w czasie lekcji wygrywają w quizach drobne upominki.

Czym różnią się lekcje dla gimnazjalistów, od tych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych?

Oczywiście poziom zajęć jest dostosowany do wieku odbiorców. W szkołach ponadgimnazjalnych podstawą lekcji są dyskusje oraz „burze mózgów”, w gimnazjach – ćwiczenia związane z wybranym tematem. Z naszych obserwacji wynika, że bardziej aktywni są gimnazjaliści. Oni są również bardziej zdyscyplinowani. Natomiast większość szkół, która uczestniczy w naszych zajęciach to licea.

W obecnej edycji nasza oferta została wysłana pocztą elektroniczną do prawie 1400 szkół z województwa mazowieckiego. Niestety nasze możliwości nie pozwalają na zorganizowanie lekcji dla wszystkich chętnych.

Czy zachęcenie powodzeniem tego projektu planują Państwo, albo już realizują inne pomysły na wydarzenia edukacyjne?

Urząd Statystyczny w Warszawie organizuje również konkurs wiedzy statystycznej „Statystyka – magia liczb”. Już od 19 października br. przyjmowane są prace w ramach jego IV edycji. Konkurs skierowany jest do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa mazowieckiego, chociaż mogą wziąć w nim udział również gimnazjaliści. Odbywa się pod patronatem: Mazowieckiego Kuratora Oświaty, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz Przewodniczącego Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Serdecznie zapraszamy do udziału!

Zarówno w siedzibie Urzędu, jak i naszych oddziałach organizowane są Dni Otwarte z okazji Dnia Statystyki Polskiej (9 marca). Gościmy wtedy wybrane klasy, które podczas wizyty zwiedzają Urząd, otrzymują również nasze publikacje i drobne upominki. A przygotowana prezentacja, uwzględniająca elementy historii statystyki publicznej stanowi ciekawy element edukacyjny.

Urząd Statystyczny w Warszawie cyklicznie bierze udział w wielu imprezach promocyjno-edukacyjnych np.: Płockie Targi Edukacyjne, Targi Pracy i Przedsiębiorczości w Warszawie, Międzynarodowe Targi Pracy i Integracji w Płocku, Dożynki Województwa Mazowieckiego i Diecezji Płockiej, Siedleckie Targi Pracy, Dzień Przedsiębiorczości, Gra Miejska „Fair Train” w Ciechanowie, „Statystyka – ugrzyj to!” w ramach inicjatywy Urzędu m.st. Warszawy pn. „Zima w mieście”. Udział w tych, akcjach poza walorem promocyjnym, pełni również rolę edukacyjną. Zorganizowane stoiska promocyjne lub spotkania są prowadzone przez profesjonalnie przygotowanych pracowników Mazowieckiego Ośrodka Badań Regionalnych lub oddziałów Urzędu.

Kolejną ciekawą ofertą jest również możliwość odbycia praktyki uczniowskiej/studenckiej lub stażu w naszym Urzędzie.

Ponadto, Urząd prowadzi akcję szkoleniową dla administracji rządowej i samorządowej. Szkolenia w zakresie „Zasobów informacyjnych statystyki publicznej” mają formę warsztatów komputerowych i są doskonałym źródłem wiedzy o możliwościach korzystania z naszych baz i systemów informacyjnych.

Więcej informacji o działalności Urzędu znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://warszawa.stat.gov.pl>.

A jak przedstawia się Państwa współpraca z innymi podmiotami?

W ramach akcji „Pierwsze kroki we własnym biznesie” Urząd współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie. Od 2012 roku uczestniczymy w spotkaniach w siedzibie WUP, organizowanych dla osób zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą. Pracownicy MOBR przedstawiają prezentację „Statystyka publiczna – Vademecum Przedsiębiorcy” związaną tematycznie z tym zagadnieniem, szczególnie z rejestracją firmy w systemie REGON oraz możliwościami jakie daje znajomość baz danych statystyki publicznej. Bardzo wysoko cenimy sobie współpracę z Państwem Urzędem w tym zakresie.

Dziękuję za rozmowę

Zofia Kozłowska

Dyrektor Urzędu Statystycznego w Warszawie

Nowe rozwiązania dla przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością

Z dniem 1 stycznia 2016 r. wchodzi w życie nowa ustawa - Prawo restrukturyzacyjne. Akt ten jest istotnym elementem realizacji polityki „drugiej szansy” prowadzonej na poziomie unijnym. Jednocześnie zmierza on do wprowadzenia do systemu prawnego wachlarza procedur naprawczo-oddłużeniowych, które (w zależności od sytuacji finansowo-ekonomicznej) mają zapewnić przedsiębiorcy najwłaściwsze dla niego rozwiązanie problemu z niewypłacalnością. Przedsiębiorca powinien mieć świadomość możliwości skorzystania z zapisów ustawy, w szczególności w sytuacji zagrożenia niewypłacalnością. Priorytetem będą postępowania restrukturyzacyjne polegające na kontrolowanej poprawie funkcjonowania firmy. Upadłość ma być ostatecznym narzędziem zaspakajania wierzycieli.

Ustawa, m.in. przewiduje zmiany w Prawie upadłościowym i naprawczym oraz nowe rozwiązania w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodaw-

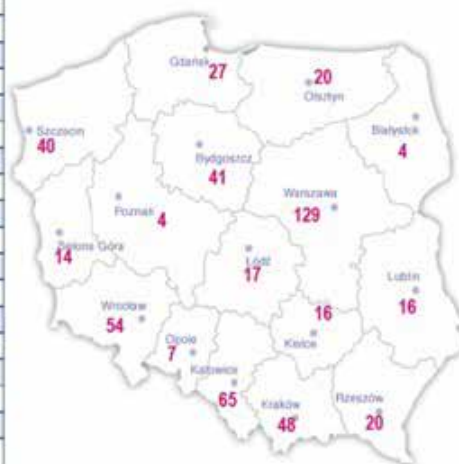
pod względem liczby przedsiębiorstw, które nie utrzymały się na rynku i zbankrutowały. Należy przy tym wyjaśnić, że spośród wszystkich województw w Polsce to na Mazowszu zarejestrowanych jest najwięcej podmiotów gospodarczych. W tym roku widzimy jednak znaczne pogorszenie sytuacji płynnościowej firm w mazowieckim, liczba upadłości wzrosła tu o blisko jedną trzecią (+ 29%) w stosunku do roku poprzedniego. Gorzej jest także w woj. świętokrzyskim z 23 % wzrostem liczby bankructw oraz łódzkim (+21 %). Znaczna poprawa nastąpiła natomiast w woj. podlaskim, gdzie liczba bankructw zmniejszyła się o 60% oraz dolnośląskim, w którym odnotowano o 39% mniej upadłości.

Zrealizowane wypłaty w związku z niewypłacalnością pracodawcy

Katalog niewypłat świadczeń ze środków FGŚP niewypłaconych

Upadłości według regionów

województwo	liczba upadłości I-IX 2014	liczba upadłości I-IX 2015	zmiana 2015/2014
mazowieckie	100	129	+ 29%
śląskie	61	65	+ 7%
dolnośląskie	88	54	- 39%
małopolskie	67	48	- 28%
wielkopolskie	61	48	- 21%
zachodniopomorskie	43	40	- 7%
kujawsko-pomorskie	38	41	+ 8%
pomorskie	29	27	- 7%
podkarpackie	31	20	- 35%
warmińsko-mazurskie	20	20	b.z.
łódzkie	14	17	+ 21%
lubelskie	18	16	- 11%
świętokrzyskie	13	16	+ 23%
lubuskie	15	14	- 7%
opolskie	11	7	- 36%
podlaskie	10	4	- 60%
ogółem	619**	566**	- 9%

Źródło: Raport Coface nt. upadłości firm w Polsce w III kwartałach 2015 roku

cy, a także sposoby dochodzenia należności z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP). Do katalogu kryteriów niewypłacalności pracodawcy zostały włączone sytuacje gdy sąd wyda postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, co ma bezpośredni wpływ na możliwość uruchomienia środków FGŚP dla przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością, a tym samym pozwoli zapobiec ich bankructwu i utrzymać miejsca pracy.

Mazowsze nadal regionem dominującym w ilości upadłych firm

Jak wynika z raportu firmy Coface na temat upadłości firm w Polsce, województwo mazowieckie znajduje się na pierwszym miejscu

„ Priorytetem będą postępowania restrukturyzacyjne polegające na kontrolowanej poprawie funkcjonowania firmy. Upadłość ma być ostatecznym narzędziem zaspakajania wierzycieli ”

przez przedsiębiorcę, obejmuje nie tylko niewypłacalność w związku z ogłoszeniem przez sąd upadłości, lecz wiele innych okoliczności związanych z koniecznością zaprzestania działalności gospodarczej z uwagi na brak środków na jej prowadzenie. W praktyce oznacza to bankructwo firm, których sytuacja jest tak zła, że nie pozwala nawet na przeprowadzenie postępowania upadłościowego.

W województwie mazowieckim w okresie od 1 stycznia 2015 do 30 września 2015 r. wypłacono ze środków FGŚP 6023 świadczenia na rzecz 2336 pracowników. Zaspokojono roszczenia pracownicze w stosunku do 174 niewypłacalnych pracodawców, na ogólną kwotę 15 247 160,35 zł. Większość niewypłacalnych podmiotów których pracownicy skorzystali z FGŚP, to te, których siedziba mieściła się w Warszawie. Stanowiły one ponad 72 % ogółu firm znajdujących się w analogicznej sytuacji w województwie mazowieckim.

Do 30 września 2015 r. ze świadczeń wypłaconych ze środków FGŚP w związku z niewypłacalnością pracodawcy skorzystało 90 pracodawców zatrudniających do 20 osób, 75 zatrudniających od 21 do 100 pracowników oraz 9 pracodawców zatrudniających powyżej 100 osób.

Główne świadczenia wypłacane ze środków FGŚP to wynagrodzenia za pracę za okres 3 miesięcy, odprawy z przyczyn ekonomicznych pracodawcy, odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia, ekwiwalenty za urlop wypoczynkowy należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy oraz składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawców.

spodarczą w zakresie przetwórstwa przemysłowego, handlu hurtowego i budownictwa. Odpowiednio stanowiły one w ogólnej liczbie przedsiębiorców 23,56 %, 19,54 % i 18,97 %.

Realizacja zadań związanych z ochroną miejsc pracy

Z dniem 1 lutego 2015 r. weszły w życie nowe rozwiązania związane z ochroną miejsc pracy w związku z ustawą z dnia 19 grudnia 2014 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. z 2015 r., poz. 150). Przyjęte regulacje mają chronić miejsca pracy w okresie wprowadzonego przez przedsiębiorcę przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy z przyczyn nietyczących pracowników. W zaistniałych sytuacjach przedsiębiorca może wystąpić z wnioskiem o przyznanie świadczeń związanych z ochroną miejsc pracy do dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy działającego z upoważnienia marszałka województwa.

Ustawa jest adresowana do przedsiębiorców, których przeważający rodzaj prowadzonej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności wskazuje na udział w handlu, przetwórstwie, transporcie, uprawach rolnych lub chowie i hodowli zwierząt, a także w wynikających z nich usługach na krajowych lub zagranicznych rynkach towarowych. Jednocześnie produkt działalności doznał ograniczeń ilościowych lub wartościowych w obrocie handlowym na krajowych lub zagranicznych rynkach towarowych w następstwie wystąpienia czasowych ograniczeń, z przyczyn niezależnych od przedsiębiorcy, wwozu towarów na terytoria innych krajów (m.in. na skutek rosyjskiego embarga).

Realizacja wypłat w okresie od 01.01.2015 do 30.09.2015 r. w związku z niewypłacalnością pracodawcy w podziale na powiaty

Powiat	Ilość firm
gostyniński	1
grodzki	4
grójecki	1
kozieniecki	1
nowodworski	2
ostrołęcki	2
otwocki	1
piaseczyński	4
płock	3
płocki	5
płoński	1
pruszkowski	5
radom	3
radomski	2
sochaczewski	3
warszawa	126
warszawski	1
wołomiński	8
żyrardowski	1

Liczba firm na Mazowszu w okresie od 01.01.2015 do 30.09.2015 r. których pracownicy otrzymali świadczenia pracownicze ze środków FGŚP wg. PKD

Sekcja PKD	Ilość firm
A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1
C - przetwórstwo przemysłowe	41
E - dostawa wody gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F - budownictwo	33
G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając moto cykle	34
H - transport i gospodarka magazynowa	11
I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11
J - informacja i komunikacja	8
K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6
L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2
M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12
N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8
P - edukacja	1
Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2
R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1
S - pozostała działalność usługowa	2

Źródło: Opracowanie na podstawie danych WUP w Warszawie

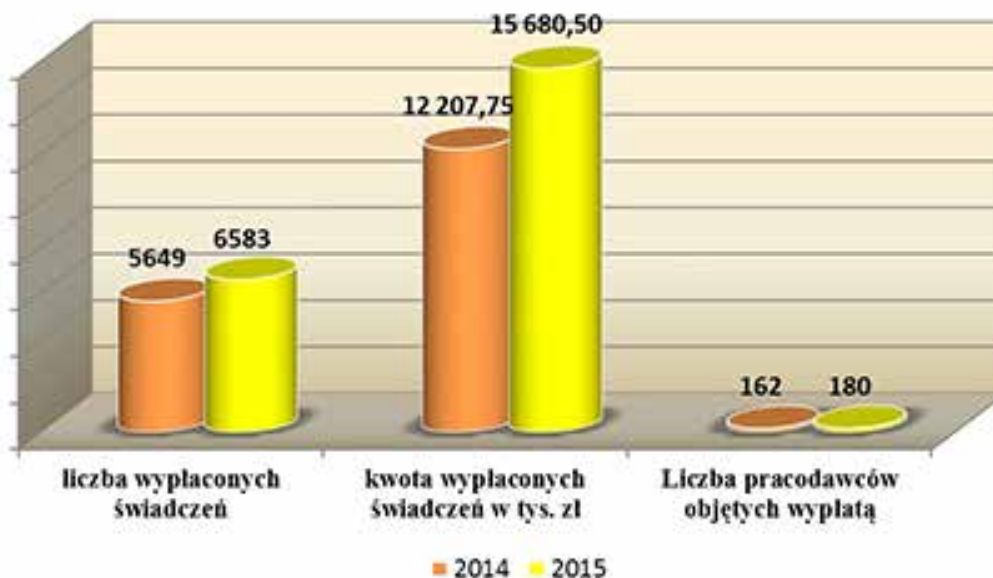
Jednocześnie odmówiono wypłaty wnioskowanych świadczeń ze środków FGŚP dla 137 osób. Natomiast z uwagi na braki formalne lub brak podstaw prawnych do rozpatrzenia sprawy, pozostawiono bez rozpoznania 61 wniosków i 4 wykazy.

Na Mazowszu zdecydowaną grupę niewypłacalnych pracodawców, wobec pracowników których zaspokojono roszczenia pracownicze z FGŚP, stanowiły firmy prowadzące działalność go-

Należy podkreślić, że pomoc ta jest udzielana jako pomoc de minimis.

Do 30 września 2015 r. zostało złożonych 8 wniosków przedsiębiorców o przyznanie bezzwrotnej pomocy na dofinansowanie do wynagrodzeń w związku z przestojem ekonomicznym oraz obniżeniem wymiaru czasu pracy, które obejmują świadczenia dla 174 pracowników. W tym okresie Dyrektor WUP

Wykonanie za okres 1 stycznia - 30 września w latach 2014-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych WUP w Warszawie

w Warszawie zawarł 8 umów z przedsiębiorcami na łączną kwotę 858 864,84 zł. W województwie mazowieckim do 30 września 2015 r. na ochronę miejsc pracy wypłacono ze środków FGŚP kwotę 433 340,57 zł.

Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń

Czynności windykacyjnych dokonuje się w stosunku do należności powstałych w wyniku wypłat świadczeń dokonanych za pracodawców niewypłacalnych w rozumieniu ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2014r. poz. 272 z późn. zm.). Ciężar zaspokajania należności pracowniczych przejmuje w takiej sytuacji Fundusz niezależnie od tego, czy będzie w stanie jakkolwiek część z wypłaconych środków odzyskać. Na dzień 30 września 2015 r. kwota odzyskanych należności wyniosła: 10 790 539,22 zł (w tym 10 453 751,51 zł należność główna i 336 787,71 zł odsetki). Plan windykacyjny na rok 2015 stanowi kwotę 5 000 000,00 zł. Ponadto w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 września 2015 r. skierowano do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej 23 wnioski o rozłożenie należności na raty oraz 70 wniosków o umorzenie należności na łączną kwotę 6 947 811,04 zł. Decyzją MPIPS dokonano umorzeń w stosunku do 61 dłużników na łączną kwotę 11 288 839,85 zł.

Wykorzystanie środków FGŚP za okres od 1 stycznia do 30 września w 2015 roku w porównaniu do 2014 roku.

W okresie od 1 stycznia 2015 do 30 września 2015 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, nastąpił wzrost ilości zadań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie (z upoważnienia Marszałka Województwa Mazowieckiego) w oparciu o środki FGŚP. W zakresie poszczególnych kategorii objętych porównaniem mamy do czynienia z następującym poziomem wzrostu:

liczba wypłaconych świadczeń o 16,53 %,
kwota wypłaconych świadczeń o 28,45 %,
liczba pracodawców objętych wypłatą o 11,11 %.

W województwie mazowieckim aktualne informacje dotyczące otrzymania pomocy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- w związku z niewypłaconymi świadczeniami w warunkach niewypłacalności pracodawcy oraz
- bezzwrotnej pomocy związanej z ochroną miejsc pracy można uzyskać pod numerami: 22 632 21 74; 22 632 33 64; oraz na stronie <http://wupwarszawa.praca.gov.pl/urząd/wydział/wydział-funduszu-gwarantowanych-swiadczen-pracowniczych>.

Od poniedziałku do piątku w godz. 8-16 zapraszamy również do Punktu Informacyjnego(w Wydziale Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie ul. Leszno 21) gdzie oprócz niezbędnych informacji można uzyskać pomoc przy wypełnianiu wniosków. Profesjonalną obsługę zapewniają pracownicy z wieloletnim doświadczeniem. Do dyspozycji zainteresowanych jest również broszura, w której w sposób kompleksowy opisane zostały uprawnienia i warunki, stanowiące podstawę do realizacji wypłaty zaległych świadczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy.

Anna Filarecka

Kierownik Zespołu ds. Wypłaty Świadczeń
z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń
Pracowniczych WUP w Warszawie

Barometr zawodów

W czerwcowym numerze Biuletynu informowaliśmy Państwa o ogólnopolskim badaniu pn. Barometr zawodów, które współrealizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. W bieżącym wydaniu przekazujemy wyniki i refleksje po jego zakończeniu. Jak wspominaliśmy Barometr zawodów to badanie jakościowe służące do określania zapotrzebowania na pracowników w poszczególnych zawodach w nadchodzącym roku.

Badanie na Mazowszu zostało zrealizowane we wrześniu i październiku 2015 r. i polegało na przeprowadzeniu paneli eksperckich w każdym z powiatów. W województwie mazowieckim realizacja przedsięwzięcia wymagała współpracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) w Warszawie z Filiami WUP w Ostrołęce, Płocku, Radomiu, Siedlcach, Ciechanowie oraz powiatowymi urzędami pracy. Już w czerwcu WUP w Warszawie zorganizował warsztaty dla koordynatorów z filii oraz koordynatorów powiatowych, na których zostały omówione założenia badania (geneza, sposób wykorzystania i forma prezentacji jego wyników). W zasadniczej części, na którą składały się panele eksperckie, brali udział kluczowi pracownicy powiatowych urzędów pracy, m.in. doradcy zawodowi, pośrednicy pracy, osoby odpowiedzialne za współpracę z przedsiębiorcami i organizację szkoleń dla bezrobotnych. W powiatowych urzędach pracy koordynatorzy z WUP pełnili funkcję moderatorów dyskusji. Do udziału w badaniu w największych miastach województwa, czyli w Warszawie, Radomiu, Płocku, Ostrołęce, Ciechanowie i Siedlcach, zostały zaproszone także agencje zatrudnienia. Dzięki ich udziałowi dyskusja została wzbogacona o istotne informacje i uwagi z perspektywy prywatnych instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy¹.

¹ więcej na ten temat w opracowaniu WUP w Krakowie, ogólnopolskiego koordynatora badania: *Barometr zawodów. Raport podsumowujący drugą edycję badania w województwie małopolskim, 2012, s.13*

Jak wspomniano w poprzednim numerze Biuletynu, badanie służyć będzie szerokiemu gronu odbiorców, w szczególności pracownikom powiatowych urzędów pracy, doradcom zawodowym i pośrednikom pracy, wojewódzkim urzędom pracy, które mogą wykorzystać Barometr do analizy sytuacji na rynku pracy, szkołom, osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, absolwentom i uczniom ostatnich klas szkół zawodowych oraz szkół wyższych. Zainteresowani znajdą informację, gdzie można szukać pracy w danym zawodzie, a instytucje szkoleniowe mogą zyskać pomocne narzędzie w dopasowaniu szkoleń i kursów, proponowanych bezrobotnym, aby zdobyli kwalifikacje potrzebne na rynku pracy.

Po zakończeniu wszystkich spotkań z ekspertami w PUP utworzony został „Barometr zawodów” dla Mazowsza. Na plakacie prezentującym wyniki dla województwa mazowieckiego (str. 11) pogrupowano zawody w następujących kategoriach: deficytowe (czyli takie, w których brakuje odpowiednich kandydatów), w równowadze, nadwyżkowe (te, w których liczba kandydatów jest większa niż ilość ofert pracy).

W grupie prognozowanych zawodów deficytowych znaleźli się: spawacze metodą MIG/MAG, spawacze metodą TIG oraz kierowcy ciągnika siodłowego. Jeśli chodzi o przedstawicieli spawaczy, w opinii ekspertów biorących udział w badaniu na mazowieckim rynku brakuje specjalistów w zakresie spawania nowoczesnymi metodami. Zawód kierowcy ciągnika siodłowego natomiast na terenie większości powiatów wskazano jako deficytowy, ponieważ brakuje osób, które posiadają wystarczająco

zawody deficytowe	
kierowcy ciągnika siodłowego spawacze metodą MIG/MAG	spawacze metodą TIG
zawody w równowadze	
<p>administratorzy systemów komputerowych agenci ubezpieczeniowi analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych animatory kultury architekci i urbaniści architekci krajobrazu archiwaliści i muzealnicy asystenci i technicy dentyści betoniarze i zbrojarze bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy blacharze samochodowi brukarze ceramicy i rzemieślnicy obróbki szkła cieśle i stolarze budowlani cukiernicy dekarze i blacharze budowlani dentyści diagności samochodowi doradcy finansowi i inwestycyjni dziennikarze i redaktorzy elektromechanicy i elektrycy fakturzyści farmaceuci fiolodzy i tłumacze fizjoterapeuci i masażyści floryści fotografowie fryzjerzy geodeci i kartografowie geolodzy, geografowie i geofizycy górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy graficy komputerowi hydraulicy inspektorzy nadzoru budowlanego instruktorzy nauki jazdy instruktorzy rekreacji i sportu instruktorzy rytmiki i tańca inżynierowie budownictwa inżynierowie chemicy i chemicy inżynierowie inżynierii środowiska inżynierowie mechanicy kadra kierownicza, menedżerowie kamieniarze kelnerzy i barmani kierowcy autobusów kierowcy samochodów dostawczych kierowcy samochodów osobowych kierowcy samochodu ciężarowego kierownicy budowy kierownicy sprzedaży koordynatorzy projektów unijnych kosmetyczki krawcy i pracownicy produkcji odzieży lakiernicy samochodowi lakiernicy wyrobów drewnianych i metalowych lekarze listonosze i kurierzy magazynierzy malarze budowlani masarze i przetwórcy ryb mechanicy maszyn i urządzeń mechanicy pojazdów samochodowych monterzy elektroniki monterzy instalacji budowlanych monterzy konstrukcji metalowych monterzy maszyn i urządzeń monterzy okien i szklarzy murarze nauczyciele języków obcych, lektorzy nauczyciele naucańia początkowego nauczyciele praktycznej nauki zawodu nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących nauczyciele przedmiotów zawodowych nauczyciele przedszkoli nauczyciele szkół specjalnych obuwnicy ogrodnicy operatorzy aparatury medycznej operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych</p>	<p>operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych operatorzy obrabiarek skrawających operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych operatorzy wózków jezdniowych opiekunki dziecięce opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej palacze kotłów CO piekarze pielęgniarki plastycy i dekoratorzy wnętrz pomocze kuchenne posadzkarze położne pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej pracownicy ds. budownictwa drogowego pracownicy ds. rachunkowości i księgowości pracownicy myjni pracownicy obsługi ruchu szynowego pracownicy poczty pracownicy pralni i prasowni pracownicy produkcyjni pracownicy przetwórstwa metali pracownicy przetwórstwa spożywczego pracownicy socjalni pracownicy sprzedaży internetowej pracownicy służb mundurowych i ochrony pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieciery, teleankieciery prawnicy programiści i administratorzy stron internetowych projektanci i administratorzy baz danych projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży przedstawiciele handlowi przewodnicy turyści i piloci wycieczek psycholodzy i psychoterapeuci ratownicy medycyjni recepjoniści i rejestratorzy robotnicy budowlani robotnicy leśni robotnicy obróbki drewna i stolarze robotnicy obróbki skóry robotnicy poligraficzni samodzielni księgowi sekretarki ślusarze socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych spawacze ręczni gazowi spawacze ręczni łukiem elektrycznym specjaliści automatyki i robotyki specjaliści ds. bezpieczeństwa i jakości specjaliści ds. finansowych specjaliści ds. marketingu i sprzedaży specjaliści ds. organizacji produkcji specjaliści ds. public relations i reklamy specjaliści ds. rynku nieruchomości specjaliści ds. zamówień publicznych specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji specjaliści ds. zastosowań informatyki specjaliści elektroniki i telekomunikacji specjaliści ochrony środowiska specjaliści rolnictwa i leśnictwa spedytorzy i logistycy sprzątaćki i pokojowe sprzedawcy i kasjerzy sprzedawcy na targowiskach i bazarach szefowie kuchni tapicerzy technicy budownictwa technicy elektrycy technicy informatycy technicy mechanicy technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie terapeuci zajęciowi tyńkarze weterynarze wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych zaopatrzeniowcy i dostawcy</p>
zawody nadwyżkowe	
<p>ekonomiści kucharze pedagogi politolodzy, historycy i filozofowie</p>	<p>pracownicy administracyjni i biurowi pracownicy fizyczni rolnicy i hodowcy specjaliści administracji publicznej specjaliści technologii żywności i żywienia</p>

jące kwalifikacje (kategoria prawa jazdy E i D) i umiejętności (np. znajomość języków obcych). Z kolei z perspektywy kandydatów do pracy warunki, jakie proponują pracodawcy, są często trudne do zaakceptowania (np. w przypadku transportu międzynarodowego do podejmowania zatrudnienia zniechęca odpowiedzialność przenoszona na pracowników).

Większość zawodów znalazła się w grupie zrównoważonej. Powodem jest różnica w ocenie zawodów w poszczególnych powiatach. Zawody takie jak: farmaceuci, pielęgniarki, nauczyciele przedszkoli, piekarze, technicy elektrycy, technicy budownictwa, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, tynkarze, murarze w niektórych powiatach zostały zaliczone do zawodów deficytowych, w innych zaś do nadwyżkowych lub zrównoważonych. Obrazuje to zróżnicowanie mazowieckiego rynku pracy na poziomie lokalnym.

Zawody nadwyżkowe w województwie mazowieckim to: ekonomiści, specjaliści administracji publicznej, specjaliści technologii żywności i żywienia, pedagogzy, politolodzy, historycy i filozofowie, pracownicy administracji i biurowi, kucharze, pracownicy fizyczni, rolnicy i hodowcy. Zapotrzebowanie na zawody takie jak pedagogzy, politolodzy, historycy i filozofowie jest niewielkie w porównaniu do liczby absolwentów kończących co roku studia na ww. kierunkach. W przypadku ekonomistów, specjalistów technologii żywności i żywienia, kucharzy występuje nadwyżka absolwentów, którzy nie posiadają odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia. Pracownicy administracji i biurowi oraz specjaliści administracji występują w nadwyżce ze względu na liczbę absolwentów oraz liczbę chętnych do pracy w tym zawodzie. Więcej zainteresowanych niż ofert pracy jest wśród pracowników fizycznych wykonujących prace proste, ponieważ nie są od nich wymagane kwalifikacje i uprawnienia. Z kolei zawód rolnicy i hodowcy w niektórych powiatach prognozowany jest jako nadwyżkowy ze względu na dużą liczbę absolwentów technikum (rolniczego), natomiast już w innych powiatach odnotowana jest bardzo duża liczba zarejestrowanych bezrobotnych rolników produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Jak już wspomniano na wstępie grono ekspertów w czasie każdego z paneli miało za zadanie zakwalifikować zawody do jednej z trzech grup, tj. zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych. Szukając przyczyn, dla których osoby poszukujące zatrudnienia nie mogą podjąć pracy lub też nie spełniają wymagań stawianych przez pracodawcę, ustalono że do głównych powodów zaistniałej sytuacji na lokalnym rynku pracy należą: niedostosowanie kwalifikacji osób poszukujących pracy, brak odpowiedniego doświadczenia zawodowego, brak wymaganych uprawnień, a także warunki pracy proponowane przez pracodawców, które poszukujący zatrudnienia uznają za niesatysfakcjonujące.

Pracownicy PUP w trakcie paneli wskazali na zawody, w których przeważa zatrudnienie w tzw. „szarej strefie” – są to głównie zawody budowlane (np. murarz, tynkarz, dekarz, betoniarz i zbrojarz, robotnik budowlany, posadzkarz), oraz usługowe (np. fryzjerzy, kucharze, sprzątaczkę i pokojowe, opiekunowie osób starszych lub niepełnosprawnych, opiekunki dziecięce). Jak pokazuje doświadczenie ekspertów biorących udział w badaniu, niektórzy przedstawiciele tych zawodów figurują w rejestrze PUP jako osoby bezrobotne, aby móc ubiegać się o przyznanie ubezpieczenia zdrowotnego, a nie w celu podjęcia pracy. Dość często osoby te wolą pracować „na czarno” za większe stawki, co stanowi główny powód podjęcia zatrudnienia w „szarej strefie”.

Kolejną barierą wskazywaną w badaniu, powodującą istotny problem ze znalezieniem pracy, jest brak odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia widoczny u poszukujących pracy w branży budowlanej m.in. wśród murarzy, cieśli i stolarzy budowlanych, tynkarzy, dekarzy i blacharzy, techników budownictwa, techników elektryków. Praktycznych umiejętności w zawodzie brakuje również fryzjerom i kosmetyczkom, którzy powinni na bieżąco

podnosić swoje kwalifikacje i obserwować zmieniające się trendy. Trudno jest znaleźć wykwalifikowanych kucharzy, ponieważ w opinii panelistów absolwenci szkół gastronomicznych, mimo że jest ich wielu, często nie są przygotowani do samodzielnej pracy. Krawcy i pracownicy produkcji odzieży to zawód, w którym brakuje wykwalifikowanej kadry, większość pracowników to osoby powyżej 50 roku życia o zdezaktualizowanych umiejętnościach. Spedytorem i logistyką z kolei brak znajomości języków obcych, np. angielskiego.

Paneliści wskazywali również na problem uprawnień do wykonywania zawodu, zwłaszcza u kierowców, pielęgniarek, elektromechaników i elektromonterów, spawaczy, operatorów. W większości uprawnienia dla ww. zawodów wymagają odnowienia, np. pielęgniarki muszą je odnowić po pięciu latach przerwy w zawodzie. Natomiast od kierowców autobusów, samochodów ciężarowych, dostawczych, osobowych wymaga się odpowiedniej kategorii prawa jazdy i uprawnień do przewozu osób, rzeczy lub towarów niebezpiecznych.

Jak zauważyli paneliści przedstawiciele niektórych profesji lepiej realizują się w prowadząc własną działalność gospodarczą. Jednym z powodów jej rozpoczęcia przez osoby bezrobotne jest chęć uzyskania dotacji – dotyczy to m.in. zawodów takich jak: architekci krajobrazu, geodeci i kartografowie, weterynarze, osoby świadczące usługi budowlane, instruktorzy nauki jazdy, floryści, fizjoterapeuci i masażyści, pracownicy sprzedaży internetowej, plastycy i dekoratorzy wnętrz, fotografowie, technicy mechanicy, graficy komputerowi.

Z kolei zawodami, w których dominowały subsydiowane formy zatrudnienia (zwłaszcza staże) były: pracownicy administracji i biurowi, specjaliści administracji publicznej, geodeci i kartografowie, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej, recepcjoniści i rejestratorzy, sekretarki, gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy².

Jak mogli Państwo zorientować się po lekturze niniejszego artykułu sytuacja na mazowieckim rynku pracy jest bardzo złożona i zróżnicowana, m.in. w zależności od powiatu, branży, wieku, a przy tym stale ulega zmianom. Ze względu na to zróżnicowanie terytorialne wyniki badania, poza zbiorczym zestawieniem dla Mazowsza, prezentowane są także odrębnie dla każdego z powiatów województwa. Mamy nadzieję, że informacje zaprezentowane zarówno w raporcie, jak i na plakatach, zainteresują Państwa i zachęcą do korzystania z Barometru.

Wszystkich zainteresowanych wynikami badania serdecznie zapraszamy do odwiedzenia serwisu MORP www.obserwatorium.mazowsze.pl Wyniki dostępne są również w serwisie prowadzonym przez ogólnopolskiego koordynatora badania WUP w Krakowie www.barometr.obserwatorium.malopolska.pl

Dominika Chrapek

Starszy referent

w Zespole ds. Statystyk w Wydziale Mazowieckiego

Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie

² więcej na ten temat: Raport podsumowujący pierwszą edycję badania „Barometr zawodów” w województwie mazowieckim, WUP w Warszawie 2015 r.

Wielkie zbiory danych a polityka rynku pracy

Nagromadzenie danych to nie jest jeszcze nauka – myśl Galileusza wydaje się dziś zaskakująco aktualna: mamy coraz szerszy dostęp do danych, jednak nie zawsze potrafimy je przetworzyć tak, by wzbogacały nas o istotną wiedzę.

Z problemem tym mierzą się również badacze i analitycy rynku pracy, szukając odpowiednich metod i narzędzi optymalizujących pracę z wielkimi zbiorami danych (z ang. big data). Jak nadążyć za zmianami pociągającymi za sobą pojawianie się nowych źródeł informacji? Z jakich narzędzi korzystać, żeby skuteczniej przetwarzać dostępne zasoby? Jakie kompetencje powinniśmy rozwijać, aby z tych źródeł pozyskiwać rzetelną wiedzę o rynku pracy? Wreszcie – jakie zagrożenia mogą się wiązać z wykorzystywaniem big data? Wokół tych zagadnień koncentrowało się doroczne spotkanie przedstawicieli regionalnych obserwatoriów rynku pracy zrzeszonych w European Network on Regional Labour Market Monitoring (Europejskiej Sieci Współpracy na rzecz Monitorowania Regionalnych Rynków Pracy). Tym razem odbyło się ono w dn. 15-16 października na Uniwersytecie Bicocca w Mediolanie. Tegoroczna konferencja, w której uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy, miała jubileuszowy charakter – już po raz 10 członkowie sieci mieli okazję do wspólnej wymiany doświadczeń.

Pierwszy dzień spotkania wypełniły wystąpienia przedstawicieli europejskich instytucji i organizacji wykorzystujących wielkie zbiory danych w swojej działalności analitycznej. Podczas paneli mieliśmy okazję zapoznać się z przykładami dobrych praktyk z Włoch, Grecji, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Holandii. Prelegenci oraz uczestnicy dyskusji próbowali znaleźć odpowiedzi m.in. na pytania o to: jakie rozwiązania techniczne mogą ułatwić pracę z różnymi pod względem struktury bazami danych, jak wykorzystanie nowych źródeł danych wpływa na rynek pracy (w tym szczególnie na metody poszukiwania pracowników, proces rekrutacji), jak prezentować dane pozyskane w ramach analizy big data, czy wreszcie – co zrobić, by informacje pochodzące z tych źródeł były przystępne i użyteczne dla odbiorców, w tym decydentów działających w obszarze społecznym. To ostatnie zagadnienie stało się łącznikiem z tematyką drugiego dnia konferencji, dotyczącą wspierania zrównoważonego rozwoju rynku pracy. Skupiono się na

roli, jaką w tym procesie powinny odgrywać obserwatoria rynku pracy, a także inni potencjalni partnerzy. Doświadczenie prelegentów z różnych części Europy pokazuje, że prowadzone przez obserwatoria badania i analizy sytuacji na lokalnych i regionalnych rynkach pracy, a zwłaszcza prognozy dotyczące tego obszaru, mają kluczowe znaczenie dla planowania i realizacji strategii rozwoju gospodarczego regionów. Wskazywano także na konieczność powiązania kształcenia i szkolenia zawodowego z regionalną polityką rynku pracy. Przykłady rozwiązań w tym zakresie zaprezentowali na konferencji m.in. goście z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Szwecji, a także z Polski (WUP Białystok).

Cykliczne zjazdy regionalnych obserwatoriów zrzeszonych w europejskiej sieci dają niepowtarzalną szansę skonfrontowania doświadczeń z szerokim gronem badaczy i analityków z całej Europy. Tegoroczna edycja była pod tym względem wyjątkowa – wśród uczestników spotkania znaleźli się bowiem również reprezentanci krajów azjatyckich i afrykańskich, zainteresowani działalnością European Network on Regional Labour Market Monitoring oraz doświadczeniami zrzeszonych w niej członków. I choć aktywność sieci ENRLMM zaczyna już przekraczać granice Europy, następne spotkanie w 2016 r. zaplanowano w Finlandii.

Katarzyna Kozakowska

kierownik Zespołu ds. Badań i Analiz w Wydziale Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie

Quo vadis, czyli dokąd zmierzają Obserwatoria?

W dniach 7-8 października 2015 roku Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie gościł przedstawicieli obserwatoriów rynku pracy oraz innych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie badań i analiz w wojewódzkich urzędach pracy.

Pierwszy dzień wypełniły warsztaty pn. Przyszłość badań – metodologiczna adaptacja do zmian na rynku pracy. Pod okiem Anny Grochowskiej (MORP) uczestnicy, w podziale na grupy, wskazywali obszary, wypracowywali metody i sposób prezentacji badań, a także zapoznawali się z najnowszymi trendami „w sztuce badawczej”. Nie zabrakło przy tym odwołań do doświadczeń i obserwacji z działań realizowanych przez goszczących na spotkaniu pracowników innych obserwatoriów.

Jednak tym razem spotkanie miało nieco inny charakter od poprzednich. Oprócz omówienia obszarów badań i aktualnie realizowanych przedsięwzięć po raz pierwszy w tak dużym gronie analizowano możliwości dalszego funkcjonowania obserwatoriów. Dotychczas zadania badawczo-analityczne w zakresie rynku pracy, edukacji czy polityki społecznej były przygotowywane właśnie przez nie.

Ponieważ w ostatnich latach niemal wszystkie obserwatoria były finansowane ze środków UE (w ramach perspektywy 2007-2013) rozważano, w jakich warunkach możliwa jest kontynuacja badawczo-analitycznej roli naszych struktur. Doświadczenia z lat ubiegłych i korzystanie przez różne podmioty (np. instytucje rynku pracy, szkoły) z produktów wypracowanych przez obserwatoria potwierdzają potrzebę dalszego działania tak sprofilowanych komórek. Co warte zauważenia także m.in. wytyczne na lata 2014-2020 w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarach rynku pracy czy edukacji, wskazują na potrzebę odwoływania się do

badan przy planowaniu i realizacji projektów. Oznacza to, że każdorazowo celowość interwencji powinna znaleźć potwierdzenie w diagnozach czy badaniach.

Jak powszechnie wiadomo „zasoby informacyjne” to nie tylko dostępne statystyki, ale raporty, analizy, rekomendacje, które rozpoznają sytuację na poziomie województwa czy podregionu i pozwalają ukierunkować dalsze działania. Kontynuacja prowadzonej działalności jest więc konieczna, otwarta pozostaje jednak kwestia, w ramach jakiej struktury.

Na zakończenie spotkania przedstawiciele WUP w Białymstoku zaprezentowali zaktualizowany model monitorowania sytuacji osób młodych na rynku pracy. Prezentacja Marty Sosnowskiej stała się punktem wyjścia do wspólnej dyskusji nad przyszłością prac nad modelem, koniecznością modyfikacji pierwotnych założeń, a przede wszystkim wykorzystaniem wyników prac analitycznych prowadzonych przez grupę roboczą.

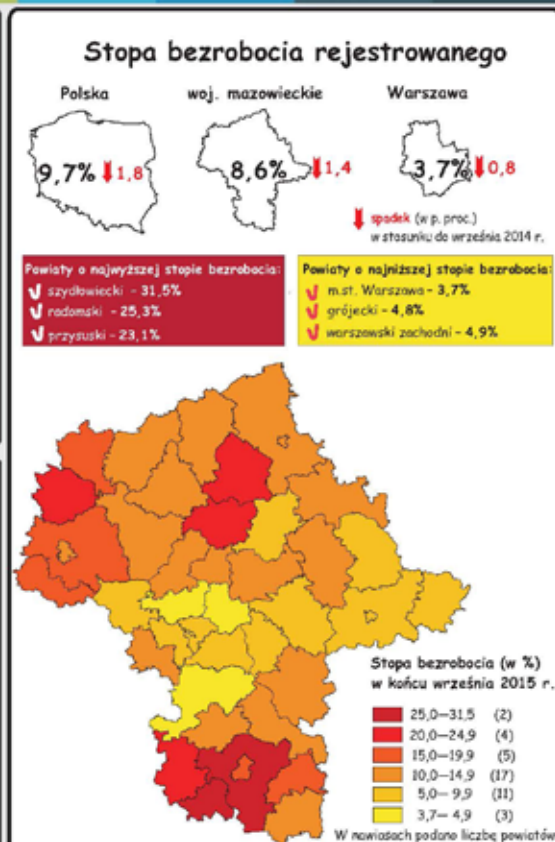
Anna Węglińska

główny specjalista w Zespole ds. Badań i Analiz
w Wydziale Mazowieckiego Obserwatorium Rynku
Pracy WUP w Warszawie

Urząd Statystyczny w Warszawie
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa
tel.: 22 464 20 85 faks 22 846 78 32
e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl
http://warszawa.stat.gov.pl

BEZROBOCIE REJESTROWANE W KOŃCU WRZEŚNIA 2015 R.

Rozwiązanie konkursu z czerwcowego numeru biuletynu.
Gratulujemy zwycięzcom!

Dziękujemy wszystkim za wspólną zabawę i serdecznie gratulujemy tym, którzy jako pierwsi przysłali do nas prawidłowe odpowiedzi.

Rozwiązanie konkursu:

1) Kodowanie ofert pracy oparte jest na Klasyfikacji zawodów i specjalności, zgodnej z:

a) Międzynarodowym Standardem Klasyfikacji Zawodów ISCO

2) Znajomości których języków, oprócz języka angielskiego, najczęściej oczekiwano w ofertach pracy:

b) rosyjskiego, ukraińskiego i niemieckiego

3) Na migrację długookresową decydują się częściej osoby stanu wolnego, młode:

a) do 30 roku życia

4) Jak nazywa się system do gromadzenia danych/informacji dotyczących bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności:

a) Syriusz

Lista nagrodzonych:

Natalia Owsianko-Piątek
Marcin Piątek
Roman Dudek
Mariola Gołębiowska
Tomasz Ochelski

W bieżącym numerze kolejna szansa na atrakcyjne nagrody.
Zapraszamy!

www.obserwatorium.mazowsze.pl

KONKURS

Odpowiedz na kilka pytań i wygraj

1. Regionalne obserwatoria rynku pracy zrzeszone są w:

- a) Europejskiej Sieci Współpracy na rzecz Monitorowania Regionalnych Rynków Pracy
- b) Stowarzyszeniu Europejskich Obserwatoriów Rynków Pracy
- c) Komitecie Monitorującym Regionalne Rynki Pracy
- d) Europejskim Towarzystwie Monitorowania Rynków Pracy

3. W których województwach, w okresie od I do III kwartału 2015 r., najbardziej zmniejszyła się liczba upadłości wśród przedsiębiorstw:

- a) w woj. podkarpackim i opolskim
- b) w woj. podlaskim i dolnośląskim
- c) w woj. wielkopolskim i małopolskim
- d) w woj. zachodniopomorskim i lubuskim

2. Jaką nazwę nosi adresowana do uczniów akcja edukacyjna realizowana przez Urząd Statystyczny w Warszawie:

- a) „Statystyka dla ucznia”
- b) „Statystyka w szkole”
- c) „Zrozumieć statystykę”
- d) „Lekcje statystyki”

4. Jak nazywane są szczególnie preferowane kierunki studiów wyższych:

- a) „kierunki priorytetowe”
- b) „kierunki wiodące”
- c) „kierunki dedykowane”
- d) „kierunki zamawiane”

REGULAMIN KONKURSU

- 1) Rozwiązania prosimy przysyłać na adres: obserwatorium@wup.mazowsze.pl do 27 listopada 2015 r. w tytule wpisując „Quiz Biuletyn”.
- 2) Odpowiedzi powinny być formatu 1a, 2b, 3c, itp., gdzie cyfra to numer pytania, litera – odpowiedź.
- 3) Zgłoszenia powinny zawierać imię i nazwisko oraz numer telefonu.
- 4) Na pierwszych 5 osób, które udzielą poprawnych odpowiedzi na wszystkie konkursowe pytania i polubią nasz fanpage czekają nagrody niespodzianki.
- 5) Zwycięzców o wygranej poinformujemy mailem, a poprawne odpowiedzi wraz z listą laureatów konkursu opublikujemy w kolejnym numerze biuletynu, na naszym fanpage’u oraz w serwisie www.obserwatorium.mazowsze.pl.
- 6) Niniejszy konkurs nie jest „grą losową” w rozumieniu ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.).
- 7) W konkursie nie mogą brać udziału pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie, a także członkowie ich najbliższych rodzin (współmałżonkowie, dzieci, rodzice, rodzeństwo).
- 8) Udział w konkursie jest równoważny z akceptacją niniejszego regulaminu.

BIULETYN Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy
Warszawa 2015